

Valtakunnallinen kehittämistehtävä 2019

Matti Sarmela
Kirjastot.fi-koordinaatioryhmä 12.11.2018

VAKE:n tehtävät

Valtakunnallinen kehittämistehtävä/Valtakunnallinen kehittämisyksikkö:

A. Tuottaa kirjastojen yhteisiä verkko- ja viestintäpalveluita:

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuus + kirjastoalan sisäinen, ulkoinen ja kansainvälinen viestintä ja markkinointi

B. Edistää kirjastojenvälistä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä:

- alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen verkoston tuki
- yhteistyö YKN:n ja Yleisten kirjastojen konsortion kanssa
- yhteistyö Kansalliskirjaston kanssa
- yhteistyö AVI-hallinnon, alan järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa
- yleisten kirjastojen edustus, yhteistyö alan ulkopuolella mm. Suomi.fi

C. Vastaa valtakunnallisesta kaukopalvelusta

D. Seuraa kirjastoalan ja toimintaympäristön kehitystä, erityisesti digitalisaatiota

Helsingin kaupunginkirjaston eri roolit

Kansallista, kansainvälistä ja seudullista yhteistyötä kaupunginkirjastona

Valtakunnallinen erityistehtävä: Monikielinen kirjasto

Yleisten kirjastojen konsortion emokunta/hallinto

Valtakunnallinen kehittämistehtävä > Valtakunnallinen kehittämisyksikkö
> 1.1.2019 Valtakunnalliset kehittämispalvelut

VAKE:n ohjaus

Valtakunnallinen kehittämistehtävä **on operationaalinen tehtävä**, jota **OKM ohjaa**.

OKM vastaa kirjastopolitiikasta ja kansallisista strategioista.

Kirjastot.fi-koordinaatioryhmä (aik. ohjausryhmä) koordinoi VAKE:n verkkopalvelutuotantoa ja viestintätoimintaa.

Kirjastokaistalla ja Kirjasammolla on lisäksi omat toimituskuntansa.

VAKE-OKM-tuloskeskustelusta:

VAKE keskittyy laissa yleisistä kirjastoista annettuihin tehtäviin:

*”Yleisten kirjastojen toiminnan tasapuoliseksi tukemiseksi valtakunnallisella kehittämistehtävällä toteutetaan yleisten kirjastojen **yhteisiä palveluja** ja edistetään yleisten kirjastojen **keskinäistä yhteistoimintaa**. ”*
(Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, 7 §)

VAKE palvelee kaikkia kirjastoja, osin kaikkia kirjastosektoreita ja muita toimialoja, kuten kouluja. Kirjastoalan koulutus on ministeriön, AVI:n sekä AKE-kirjastojen vastuulla.

Ministeriö on tyytyväinen VAKE:n rooliin kirjastojen yhteistoiminnan kehittämisessä.

Budjettiraami 2019 sama kuin 2018.

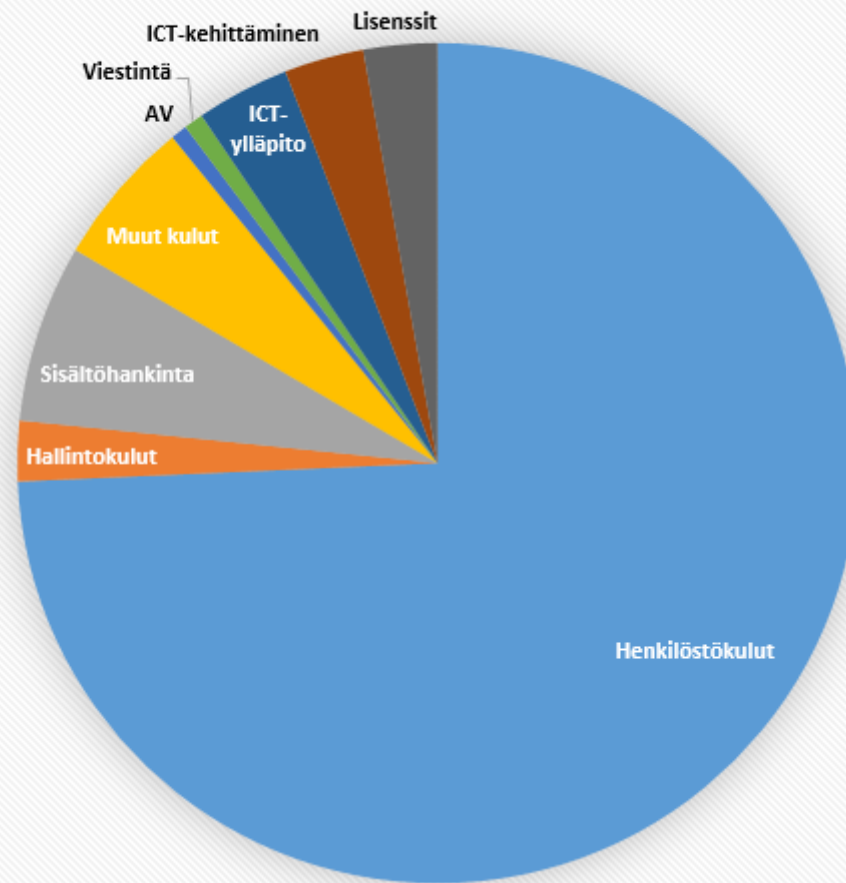
Kirjastot.fi-palvelukokonaisuuden ylläpito raskas tehtävä, henkilöresurssien niukkuus todettiin. Resursseja pitäisi jäädä myös innovatiiviseen kehittämiseen ja uusiutumiseen.

Kirjastot.fi-koordinaatioryhmällä on ministeriön tuki.

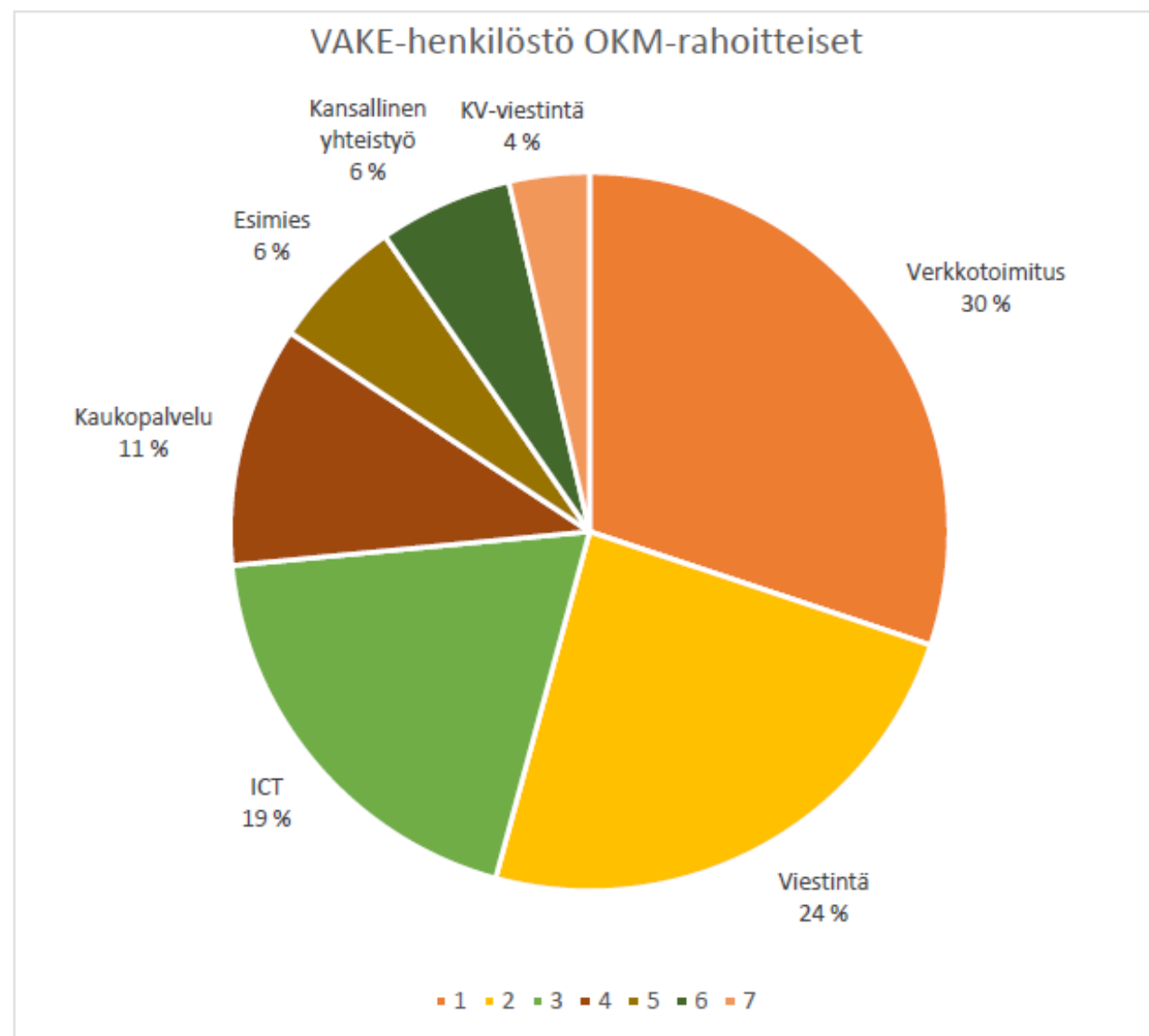
Kirjastojen tiedolla johtamisen kehittäminen yhteistyössä AVI:n kanssa.

Metadataprosessin kehittäminen on Kansalliskirjaston vastuulla. VAKE:lla lähinnä viestinnällinen tehtävä.

VAKE-talousarvio 2019

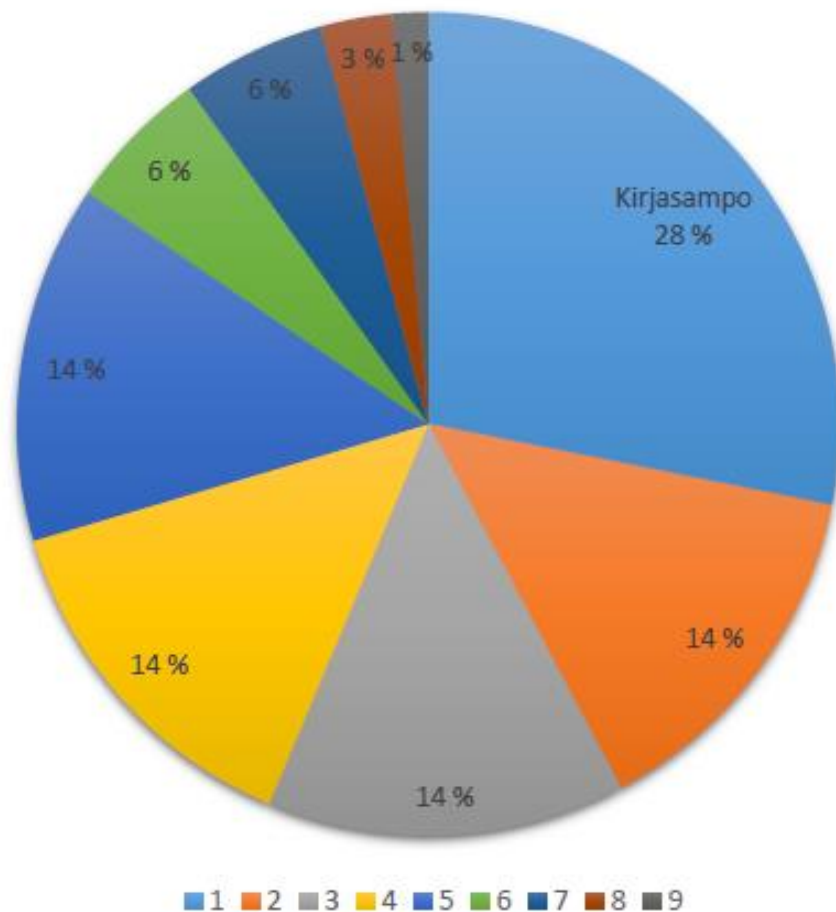

Yhteensä 1 273 358 euroa

2018

Verkkopalveluiden henkilötyövuodet (arvio)

- 2 Kirjasampo
- 1 Kirjastot.fi, Kirjastohakemisto, Frank, Fono
- 1 Kysy kirjastonhoitajalta, Makupalat
- 1 Biblioteken.fi + muut ruotsinkieliset palvelut
- 1 Kirjastokaista (laskettu mukaan myös viestinnän henkilötyövuosiin)
- 0,4 Boksampo (Vaasan kaupunginkirjasto)
- 0,4 Ekirjasto, Digi
- 0,2 Musiikkikirjastot
- 0,1 Tilastot, Raportointipalvelu, Hankerekisteri
- 7,1 htv

2018

Kirjastot.fi-toiminta 2019

Palveluiden kehittäminen

eKirjaston uusi versio julkaistaan betana 2018 lopussa, uusi versio oman teknisen tiimin hallintaan

Kirkannan uusi ylläpito ja rajapinta (versio 4) tulossa; Kirkanta-PTV-tiedonsiirto 2019

Kirjasammon uusi versio julkaistaan 2019 alkupuolella + rajapinta avataan

Kirjastot ja kehittämien > Kirjastot.fi-emosivuston konseptin uudistamisen käynnistäminen

Hankalat musiikkinimet, Musiikkia aiheesta siirretään emosivustoon, palveluihin tulee pidempi käyttökatko

Verkko-YKL ja Kaunokki-Bella siirretään Finto.fi:hin 2018 lopussa

Libraries.fi uudistetaan alkuvuonna 2019

Biblioteken.fi: siirretään Kirjastot.fi-Drupaliin (mm. yhteinen rekisteröityminen)

Makupalojen uudistaminen 2019

Tilastotietokantaa ja visualisointia kehitetään tarpeen mukaan

Fono.fi:n uudistaminen?

Hankerekisteri-VADI-datansiirto loppuvuonna 2018?

Hankerekisterin uudistaminen sidoksissa AVI:n suunnitelmiin hanketiedon hallinnasta ja visualisoinnista.

Alusta-konsepti ja rajapinnat

Kirjasammon rajapinnan julkaiseminen

Kirkannan rajapinnan v.4 julkaiseminen

Kirjasammon ja muiden palveluiden (kuten eKirjasto, Makupalat, Kirjastokaista) sisällön indeksointi Finnaan

Datan tuonti Kirjasampoon, kohti automaattisemmin rakentuvaa linkitetyn tiedon verkostoa (vrt. esim. Biografiasampo)

Finna-verkkokirjaston (ja malliverkkokirjaston) kehittäminen käyttäjälähtöisesti yhdessä Kansalliskirjaston kanssa

Automaattisen annotoinnin (Annif), opettaminen, testaus ja tuotantoonotto (esim. eKirjasto, Kysy kirjastonhoitajalta)

Kirjastojen/sivistys- ja vapaa-aikatoimen tietojohdamisen kehittäminen yhdessä AVI:n kanssa

AKE-verkoston tuki (Kirjastokaista, Teams, Kirjastot ja kehittäminen)

Muuta

Saavutettavuustestauksia tulossa 6 kpl loppuvuonna 2018.

Kysy kirjastonhoitajalta ja Monihaku saaneet saavutettavuus huomioitu –leiman.

Saavutettavuusselosteet tulossa palveluihin.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten rekisteriselosteiden tarkistaminen, lisäksi tietosuojaselosteet

Tilastoinnin kehittäminen, Google analytics –tilastointi anonymisoitu

Hakukoneoptimoinnin edelleen parantaminen

Palvelukokonaisuuden haun kehittäminen: toimivampi haku ja vain keskeisiin sisältöpalveluihin

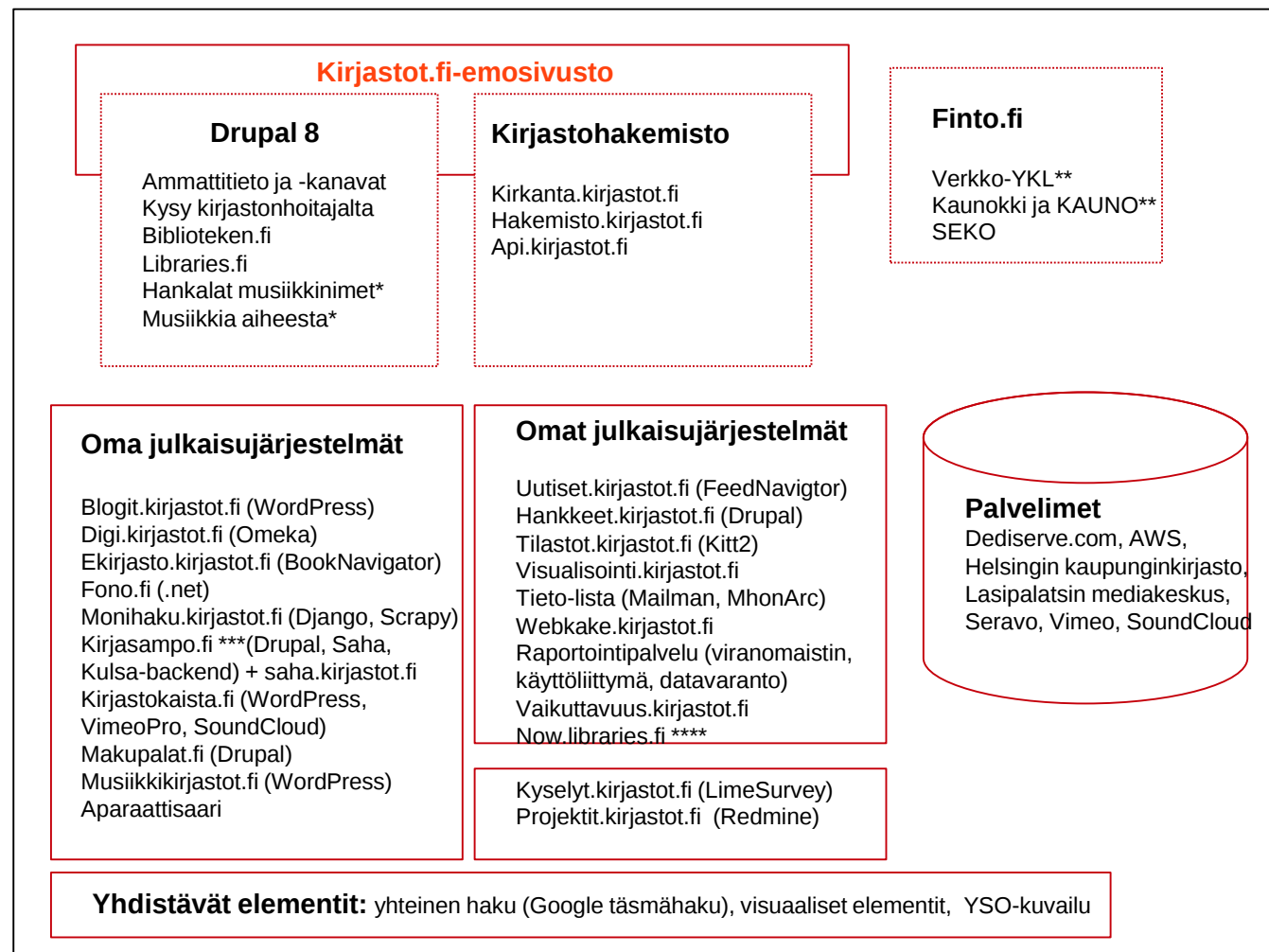
React & Share -painikkeet ja mittaus liitetään kuuteen palveluun, aluksi pilottina

Uutiskirje tulossa, aluksi Kirjasammon ja Kirjastokaistan kirjallisuuskirje

Kyselyitä kirjastoille ja mm. Kysy kirjastonhoitajalta –palvelusta vastauksen saaneille loppuvuonna 2018

Palvelinympäristön vaihtaminen?

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuus: tekniikka

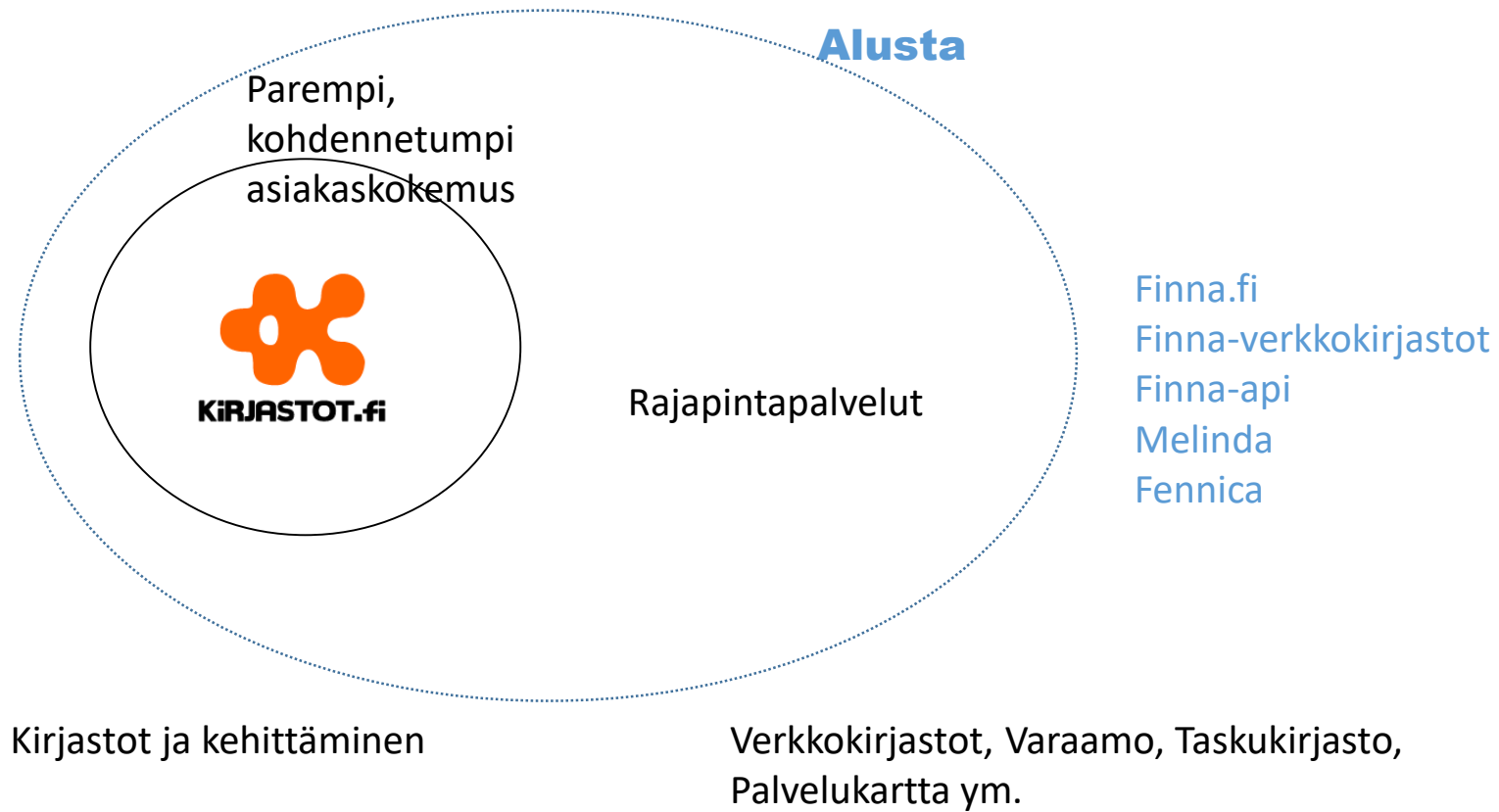
*= Meteor-julkaisujärjestelmässä, suljetaan 2018 loppuun mennessä ja siirretään emo-Drupaliin

**= Siirto Meteorista Fintoon vielä työn alla

*** = Uusi Kirjasampo työn alla

**** = Suljetaan

Suomi.fi
YLE ym.

Kirjasampo.fi

Sivupiiri
LASTEN- JA NUORTENKIRJAT

Boksampo
RUOTSINKIELINEN SIVUSTO

Info Upokkeet Palaute Kirjaudu Rekisteröidy

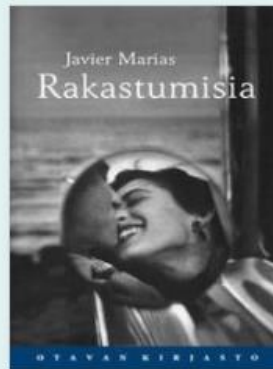
Haku Kansikuvahaku Artikkelit Genret ja listat Kirjahyllyt Kirjablogit Kirjailijat Tietokirjat Aikalaisarviot Tapahtumat Kysy Linkit

Haku

Haku kohdistuu teos- ja tekijätietoihin. Tarjolla on myös erilliset hakunsa kansikuville sekä artikkeleille ja kirjahyllyille.

Kirjavinkit ja -hyllyt

Rakastumisia

TÄKY 21.9.2018

Javier Mariás (s. 20.9.1951) on Espanjan tunnetuimpia nykykirjailijoita. Hänen romaaninsa Rakastumisia (Otava 2012, suom. Tarja Härkönen) kertoo tarkkanäköisestä Mariasta, joka on seurannut kantakahvilassaan pariskuntaa – heidän onnellisuutensa nostaa myös Marian omaa mielialaa. Sitten tapahtuu traaginen käänne: parkkitalossa on tapettu mies, ja María saa selville, että kyse on pariskunnan miehestä. Tutustuessaan leskeksi jääneeseen...

Lue lisää ja jaa täky

Kaikki täyt | Teostiedot

Botnia-palkinnon ehdokkaat 2018

KIRJAHYLLY

Oulun kirjailijaseuran myöntämä Botnia-kirjallisuuspalkinto jaetaan tänä vuonna toista kertaa.

Kaikki hyllyt | Hyllyt teemoittain | Hyllytysohje

1 2 3 4 5

LUKIJOIDEN OMAT KIRJAHYLLYT

Luettuja 2018

Ajankohtaista

Ajankohtaista

Docventures 2018: tieto on valtaa!

ARTIKKELI 7.9.2018

Helmet-kirjasto ja Kirjasampo.fi ruokkivat tiedonjanoasi yhdessä Docventures-dokumenttielokuvasarjan kanssa. Docventures esittää elokuvat, ja kirjasto poimii sinulle teemaan sopivaa luettavaa. Kuudennen Docventures-tuotantokauden kuusi dokumenttia esitetään Ylen kanavilla 11.9.2018 alkaen....

[Kirjailijat](#) | [Teokset](#) | [Teemat](#)

Booker-palkinnon lyhytlista 2018 julkistettu

AJANKOHTAISTA 20.9.2018

Vuoden 2018 Man Booker -kirjallisuuspalkinnon lyhyt ehdokaslista on julkistettu. Mukana on kuusi kirjaa. Ehdokkaiden joukossa on esimerkiksi 27-vuotiaan brittiläisen esikoiskirjailija Daisy Johnsonin teos – Johnsonista tuli kaikkien aikojen nuorin Booker-lyhytlistalle päässyt kirjailija....

[Lisää ajankohtaista](#)

Kirjallisuusupoke

VIDEO

Uusi Miensäpahoittaja-elokuva pyörii parhaillaan leffateattereissa, ja Kirjastokaistalta löytyy esimerkiksi video, jossa Tuomas Kyrö lukee Miensäpahoittajasta ja marjanpoimijoista. Kirjastokaistan, Kirjasammon ja Makupalojen sisältöjä yhdistelevässä kirjallisuusupokeessa on parhaillaan teemana luonto, ja lisäksi näkökulmia siihen saa Makupalat.fi:n linkkikokoelmasta sekä Kirjasampo.fi:n luontosuhteeseen liittyvistä lukuvinkeistä. Tietoa kirjallisuusupokeen lisäämisestä omille sivuilleen saa Kirjastot.fi:n materiaalipankista.

Tajunnanvirtakirjailija
Volter Kilpi

3 min

Tajunnanvirtakirjailija Volter Kilpi

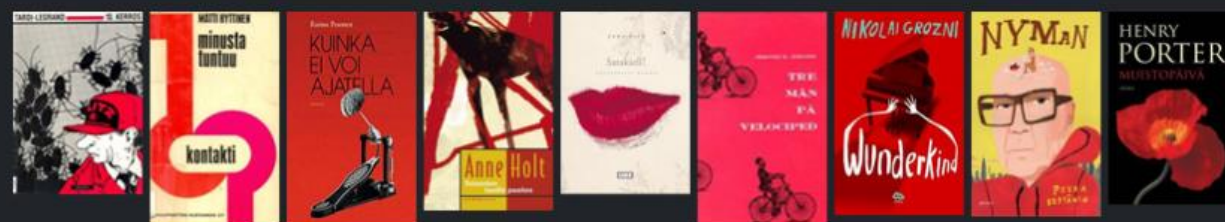
VIDEO

Volter Kilven pääteoksenaan pidetään vuonna 1933 julkaistua *Alastalon salissa* -romaanin, joka aikoinaan valittiin parhaaksi itsenäisyyden ajan suomalaiseksi teokseksi.

[Ylen Elävän arkiston videot ja audiot Kirjasamossa](#)

Kansikuvat

Kirjasammon kansikuvahauulla voi hakea kansikuvassa olevilla elementeillä, kuvittajalla, kirjailijalla, nimekkeellä ja vuosiluvulla.

Kansikuvahaun tuloksia hakusanalla "punainen".

Muista myös

Viestintä 2019

Alueellisia kehittämistehtäviä hoitavien kirjastojen kanssa jatketaan viestintäketjun rakentamista, jotta kaikille yleisille kirjastoille yhteisten asioiden viestintä ja tilaisuudet suunnitellaan tavoittaviksi

Yhteiset linjaukset kirjastoille toimitettaviksi haluttujen materiaalien vastaanotosta ja toimintatavoista (esim. Suomi.fi ja Kansalaisneuvonta)

Verkkosivustoihin liittyvän viestintämateriaalin toimitustapa kirjastokimpoille ja yksittäisille kirjastoille tulisi ratkaista vuoden aikana

Yhteistyö Aluehallintovirastojen kanssa viestinnän kysymyksissä

Vierailut uuden toimintarakenteen mukaisissa tilaisuuksissa, yhteistyömuotojen suunnittelu.

Tiedotus kaikkien kirjastojen ajankohtaisista asioista ja kehitystyöstä, mahdollinen tehtäväpohjaisten viestintäketjujen rakentaminen yhdessä alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen kanssa ja toiminta-alustojen toteutus

- Kirjastot.fi:n tuottaminen yhteisten palvelujen koulutus, tiedotus ja markkinointi kirjastoalan sisällä, yhteistyökumppaneiden parissa sekä kansalaisten keskuudessa
- Koulutukset ja esiintymiset kirjastoalan tapahtumissa, markkinoinnin apu Messu- ja tapahtumaesiintymiset painottaen erityisesti opetusta ja kirja-alaa
- Toimittajien palvelu kirjastojen verkkopalveluja koskevissa kysymyksissä
- E-aineistoihin liittyvän tiedotuksen ja markkinoinnin suunnittelu yhteistyössä eKirjaston ja Yleisten kirjastojen konsortion kanssa
- Yhteistyö Celia-kirjaston, Monikielisen kirjaston ja Viittomakielisen kirjaston ja muiden kirjastoalan toimijoiden kanssa tiedotuksen ja markkinointimateriaalien toimittamiseksi kirjastoille
- Kansalliskirjasto-yhteistyö mm. Finna.fi:n ja Finna-pohjaisten asiakasnäkymien sisällön ja markkinoinnin kehittäminen yleisten kirjastojen henkilöstölle ja yleisölle
- Yhteistyö Suomi.fi:n, Kansalaisneuvonnan ja muiden kansalaisille suunnattujen julkisten palvelujen kanssa tiedotusta koskevissa kysymyksissä
- Sosiaaliseen mediaan osallistuminen omilla sivuilla sekä eri ammattikuntien ryhmissä
- Osallistuminen Educa-messuille yhdessä Kansalliskirjaston kanssa, osallistuminen Kirjastopäiville yhdessä yleisille kirjastoille suunnattujen valtakunnallisten palvelujen kanssa, osallistuminen Turun kirjamessuille Lounais-Suomen kirjastojen osastolla

Kirjastokaistan sisällöntuotannolliset erityispainopisteet vuodelle 2019

- 1** Syrjäytymisen ja osattomuuden tunteen ehkäisyyn tähtäävä lukemaan innostaminen
- 2** Tuotettavien koulutusvideoiden sisällöllisten valintojen koordinoinnin kehittäminen
- 3** Kirjastokaista entistä vahvemmin myös kirjastojen tuottamien koulutussisältöjen alustaksi

Vuonna 2019 tuotettavia kirjallisuus- ja lukemisen edistämishankkeita Kirjastokaistalla:

Lukuliike koulussa –kampanja: ohjelmien tuottaminen yhteistyössä Lukukeskuksen kanssa
Koko kansa lukee: valtakunnallisen kampanjan markkinointivideon tuottaminen
Lukuviikko: ohjelmien tuottaminen yhteistyössä Lukukeskuksen kanssa
Lukukoira Sylvin –vlogi: yhteistyön jatkaminen Kuopion kaupunginkirjaston kanssa
Kirjan taajuudella –podcast: kirjallisuusaiheisen sarjan jatkaminen Kirjasammon kanssa
Sivupiiri vinkkaa –trailerit: nuorten lukuvinkkien tuottamisen jatkaminen Sivupiirin kanssa
Turun Kirjamessut: kirjailijahaastatteluja suoralähetysinä (alustava!)
suoralähetystä sisältöjen avaamis- ja lukemisen edistämishankkeista koulutuspäivistä

Vuonna 2019 tuotettavia kirjastomarkkinointiohjelmiä:

Kolme kysymystä kirjastosta –sarja: julkisuudesta tutut henkilöt puhuvat kirjastosta
Tre frågor om bibliotek –sarja: julkisuudesta tutut henkilöt puhuvat kirjastosta
#Musiikki kuuluu kirjastoon: ohjelman tuottaminen Musiikkikirjastot.fi:n kanssa

Vuonna 2019 tuotettavia koulutusohjelmiä:

IFLAn Libraries Serving Persons with Print Disabilities –seminaarin suoralähetys
Reshape-seminaarin suoralähetys
Ohjelmaa Kirjastopäiviltä
Pelin paikka LIVE: pelejä tarinankerronnan alustana avaavan sarjan jatkaminen
sekä useita seminaarien ja koulutuspäivien suoralähetystä (osa sovittu jo, osa valmisteilla)

Kansainvälinen viestintä 2019

Libraries.fi:n uudistaminen on yksi vuoden 2019 pääprojekteista. Sivuston uudistus ja viestintä lähtevät liikkeelle kysymyksestä ”miksi Suomessa on maailman parhaat kirjastot?” Tähän kysymykseen pyritään vastaamaan Libraries.fi–sivustolle tehtävin teemapaketein. Pohjana teemapaketeille on kirjastolaki ja teemat, jotka usein ulkomailta tulevilla yhteydenotoissa nousevat esille.

Libraries.fi:n lisäksi toinen kansainvälisen viestinnän pääväylä on sosiaalisen median kanavat. Kansainvälinen tiimi toimii **Twitterissä ja Facebookissa nimellä Public Libraries Finland**. Viestinnän kielinä toimivat ensisijaisesti suomi ja englanti. Näiden kanavien kehittäminen ja seuraajamäärien kasvattaminen ovat yksi vuoden 2019 päätavoitteista. Tavoitteena on löytää toimivat mallit sosiaalisen median viestinnässä mahdollisimman suuren näkyvyyden saavuttamiseksi sekä vakiinnuttaa toiminta kiinteäksi ja näkyväksi osaksi kansainvälistä viestintää.

Vuoden 2019 aikana on tavoitteena myös **kiertää alueellista kehittämistehtävää** hoitavia kirjastoja keskustelemassa alueiden tarpeista kansainvälisen toiminnan kehittämisessä sekä samalla parantaa kansainvälisen tiimin tuntemusta alueiden kirjastoista. Kirjastojen tarpeita pyritään kartoittamaan myös kyselyllä mahdollisimman pian.

Toimiva kansalaisyhteiskunta (esimerkiksi:)

Demokratian ja aktiivisen kansalaisuuden edistäminen

Monikulttuurinen yhteiskunta

Kotouttaminen ja kansalaistaidot

Pakolaiset ja maahanmuuttajat

Digitaalisuus

Digihankkeet asiakkaille: laissa määritelty kirjaston tehtävä digilukutaidon edistämisessä (koodauspajat, digineuvonta, makerspacet, jne.)

Kirjastojen digitalisaatio kirjastotyön näkökulmasta (kelluvat kokoelmat, robotiikka, jne.)

Eri asiakasryhmien palvelut

Erityisesti lapset

Seniorit, erityisryhmät

Kumppanuudet ja osallisuus

Asiakkaita osallistavat projektit (tilojen käyttö, osallistava valinta, budjetointi)

Lukemisen edistäminen

Erilaiset lukemisen tavat ja monilukutaito

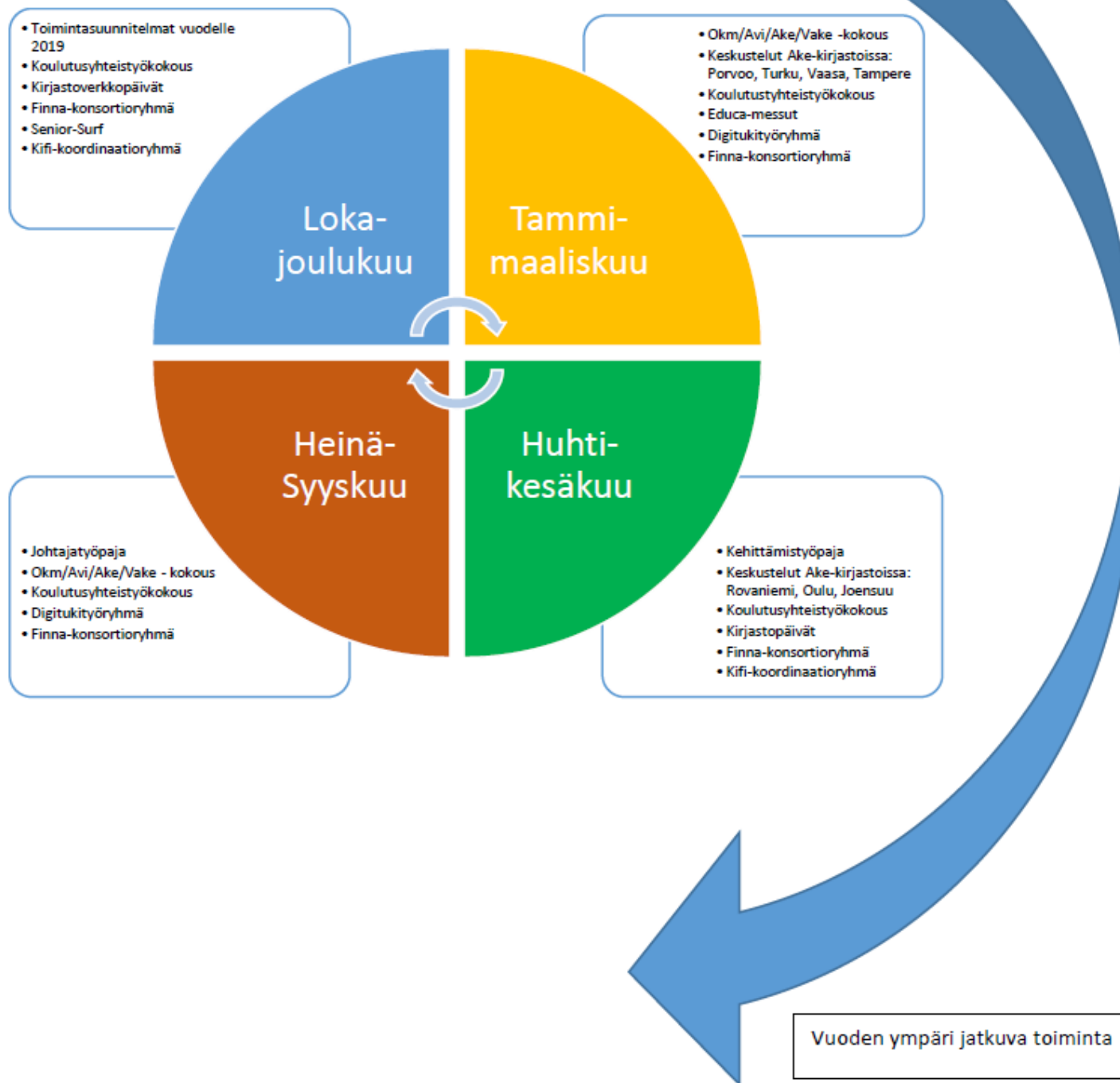
Perinteisen tehtävän uudet keinot

Yleistä suomalaisista kirjastoista

Kirjastolaki

Kirjastorakennukset ja muu toimintaympäristö

Kansallinen yhteistyö 2019

Kirjastot.fi-palvelujen jatkuva kehittäminen ja tiedottaminen
Kansainvälinen viestintä
Svenska samarbetsgruppen för utvecklingsuppdrag

Yhteistyö Kansalliskirjaston kanssa

- Finnan kehittäminen yleisten kirjastojen asiakasliittymänä (sisältömuotoilu ja toiminnallisuudet)
- Finna-asiakaskäyttöliittymien sisältötuotanto (Kirjastot.fin sisältöjen automaattinen upotus asiakasliittymiin)
- Kirjastot.fin sisältöjen indeksointi Finna.fi-palveluun
- Finna-konsortiorryhmän toimintaan osallistuminen
- Yhteistyö kansallisessa metadatatuotannon kehittämisessä
- Finna-viestintä ja Educa
- Yhteistyö FinElib-konsortion kanssa
- Videotuotantoyhteistyö
- Digime

YKN

- YKN:n työvaliokunta
- Yleisten kirjastojen suunta-asiakirjan sihteeritys

Aluehallintovirastot

- Tilastot ja vaikuttavuus
- Hankerekisteri
- Yleisten kirjastojen käyttäjäkysely

VRK

- Suomi.fi: KirKanta – PTV
- Palvelukuvaukset ja ontologiat
- Digituki

Yleisten kirjastojen konsortio

- Konsortion ohjausryhmä
- Muu yhteistyö e-aineistojen osalta

Monikielinen kirjasto

- Tiedotusyhteistyö

Celia

- Yhteistyö saavutettavuusasioissa

Viittomakielinen kirjasto

- Markkinointiyhteistyö

YLE

- Projektiluontoinen yhteistyö

Edustus erilaisissa valtakunnallisissa tapahtumissa tilanteen mukaan

Kirjastoalan PR-työ

Koulutuskalenteri ja Kirjastokaistan koulutusvideot

Finna-malliverkkokirjaston kehittäminen

Yhteistyössä Kansalliskirjaston kanssa kevään 2019 aikana:

- Yhteinen projektiryhmä, johon kutsutaan mukaan pilottikirjasto(ja)
- Lähtötilanteen kartoitus palautteiden, käyttäjäkyselyiden ja tilastojen pohjalta
- Konseptin kehittäminen asiakaslähtöisesti kaikissa vaiheissa, alkaen paperimallien testauttamisesta
- Haun kehittäminen yleisten kirjastojen tarpeisiin
- Käyttöliittymän tarjonnan kehittäminen asiakaslähtöisemmin (esim. osasto-/elämänvaihejako)
- Kuratoidun ja tuodun sisällön fokusointi asiakaslähtöisemmin
- Linked events –tapahtumien moduuli, mahdollisesti Varaamo-kytkentä
- Viestinnälliset tavoitteet (kampanjat)
- Saavutettavuustestaukset
- Mobiilinäkymän parantaminen